

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2022 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO
VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO IR TURTO NAUDOJIMO
VERTINIMAS**

2023 m. liepos 13 d. Nr. K14-4

Su audito ataskaita galima susipažinti
Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Biržų rajono savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai nustatyta pareiga teikti savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nuostatas, savivaldybių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą atlieka savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos.

Auditas atliktas vykdant
Biržų rajono savivaldybės kontrolieriaus
2022 m. rugsėjo 6 d. pavedimą Nr. K7-11

Auditą atliko: savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė
vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė

Auditas pradėtas 2022-09-06, baigtas 2022-07-13

Audito ataskaita pateikta: Biržų rajono savivaldybės tarybai, Biržų rajono savivaldybės merui, Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	4
SANTRAUKA.....	5
Rekomendacijos.....	7
IŽANGA.....	8
AUDITO REZULTATAI.....	12
1. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS.....	12
1.1 Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų.....	12
1.1.1. Netikslios finansavimo sumos pagal šaltinius.....	12
1.1.2. Vis dar neapskaityti visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės.....	12
1.1.3. Ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas.....	14
1.1.4. Netiksli ilgalaikio turto apskaita.....	15
1.1.5. Ne visi užbaigti objektai iškelti iš turto grupės „Nebaigta statyba“.....	16
1.1.6. Netiksli Savivaldybės nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo apskaita	18
1.2. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų netikslumų.....	19
1.2.1. Biudžete suplanuotos ir panaudotos lėšos netinkamoje valstybės funkcijos eilutėje.....	19
1.2.2. Dalis išmokų pripažinta netinkamomis išlaidomis.....	19
2. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR KITŲ PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VERTINIMAS.....	20
2.1. Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimas ir asignavimų naudojimas didėja.....	20
2.1.1. Savivaldybės biudžeto suplanuotų pajamų gauta daugiau.....	20
2.1.2. Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas.....	22
2.1.3. Savivaldybės biudžeto rezultatas neigiamas.....	24
2.1.4. Savivaldybės įsiskolinimas metų pabaigoje padidėjo.....	24
2.1.5. Savivaldybės skolos ir skoliniai įsipareigojimai.....	25
3. SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS ATITIKTIES VERTINIMAS.....	26
3.1. Neatitiktys skiriant ir apskaitant darbo užmokestį ir kitas išmokas.....	26
3.2. Nustatyta atvejų, kai įstaigose nesutvarkyti turto valdymo dokumentai.....	28
3.3. Nustatytos klaidos vykdant viešuosius pirkimus.....	29
3.4. Vis dar neperduoti vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklai.....	30
3.5. Vis dar didelė dalis vietinės reikšmės keliams (gatvėms) nėra atlikti kadastriniai matavimai ir teisiškai įregistruoti.....	30
3.6. Kiti pastebėjimai.....	30
4. VEIKLOS PAŽANGA.....	31
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	32
PRIEDAI.....	33

PAGRINDINIAI FAKTAI

98,3 mln. Eur

- yra savivaldybės turto

11,5 mln. Eur

- yra savivaldybės įsipareigojimų

45,9 mln. Eur

- yra savivaldybės biudžeto pajamų

44,6 mln. Eur

- yra savivaldybės biudžeto išlaidų

27 VSS duomenys konsoliduoti KFAR

31 VSS duomenys konsoliduoti BVAR

nuo 2016 m. nustatome reikšmingų
finansinių ataskaitų rinkinio duomenų iškraipymų

nuo 2016 m. biudžeto vykdymo ataskaitos
visais reikšmingais atvejais teisingos

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo², Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³ nuostatas, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) atliko Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) 2022 metų ataskaitų rinkinio⁴ – viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių subjektų ataskaitų rinkinio, kurių duomenys konsoliduojami į vieną ataskaitų rinkinį ir teikiami kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinys; Savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius audito standartus⁵ ir Tarptautinės aukščiausųjų audito institucijų standartus⁶.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų pareiškima audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINYS

1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių sudarytas, išskyrus tai, kad Savivaldybės administracijoje ir kituose reikšminguose viešojo sektoriaus subjektuose nustatė reikšmingus duomenų iškraipymus ir sumas, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti.

Stebime pažangą apskaitant Savivaldybės turtą, tačiau reikšminga duomenų dalis apie jį vis dar nepatikima, o Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys dar neparodo teisingos Savivaldybei priklausančio turto, finansavimo sumų ir grynojo turto vertės (ataskaitos 1.1. dalis):

- vis dar neapskaityti visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės;
- ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas;
- ne visi užbaigti objektai iškelti iš turto grupės „Nebaigta statyba“;
- ilgalaikio turto apskaitoje nustatytos neatitiktys.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais); 67 str. 1 d., 10 d.

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais); 16 str. 1 d.

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais) 37 str. 3 d.

⁴ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais); 2 str. 29 d.

⁵ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

⁶ <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/>.

2. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenys yra teisingi

2022 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas.

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR KITŲ PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VERTINIMAS

Pagrindiniai Savivaldybės biudžeto vykdymo rodikliai

Savivaldybės biudžeto 2022 m. gruodžio 31 d. ataskaitos 1-sav. duomenimis, lėšų likutis sudarė 2019,1 tūkst. Eur. Pagrindinių biudžeto sąskaitų likutis – 1 776,3 tūkst. Eur, ES lėšų sąskaitos likutis – 17,3 tūkst. Eur, aplinkos apsaugos programos sąskaitoje lėšų likutis – 152,2 tūkst. Eur, lėšų likutis už parduotą žemę – 6,2 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžetinių įstaigų sąskaitose likusios nepanaudotos Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos iš valstybės biudžeto 67,1 tūkst. Eur, kurios įtrauktos į apyvartinių lėšų likutį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

2022 metų Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas tikslintas šešiuose Savivaldybės tarybos posėdžiuose, pajamos padidintos 1 878,4 tūkst. Eur ir sudarė 45 946,0 tūkst. Eur. Tai atitinka Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2022 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (Forma Nr. 1-sav.) patikslinto biudžeto pajamų plano duomenis.

Savivaldybės 2022 metų pradžioje biudžete buvo patvirtinta 44 067,5 tūkst. Eur asignavimų, iš jų paskirstyta savivaldybės biudžeto metų pradžios lėšų likučiai 2 169,7 tūkst. Eur. Po patikslinimų Savivaldybės biudžeto išlaidų planas sudarė 45 946,0 tūkst. Eur.

Didžioji Savivaldybės biudžeto asignavimų dalis skiriama Ugdyimo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programai – 31,5 proc. visų asignavimų.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2022 metais išaugo 645,0 tūkst. Eur. Metų pradžioje Savivaldybės skolinių įsipareigojimų likutis sudarė 4 342,7 tūkst. Eur, pabaigoje – 4 987,7 tūkst. Eur. Ilgalaikių paskolų projektams vykdyti gauta 1 472,0 tūkst. Eur, grąžinta ilgalaikių paskolų 827,0 tūkst. Eur.

SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

Vertinant Savivaldybės turto ir lėšų naudojimo atitiktį, nustatėme, kad kai kuriose srityse nepakankama vidaus kontrolė, įskaitant finansų kontrolę, kuri turi užtikrinti, kad įstaigų veikla būtų vykdoma įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybės lėšos ir turtas ne visais atvejais 2022 metais buvo valdomi, naudojami ir disponuojami vadovaujantis teisės aktų reikalavimais:

- Savivaldybės įstaigose dokumentai darbo santykių srityje įforminami netiksliai;
- apskaičiuojant darbo užmokestį nustatytos neatitiktys;
- nesutvarkyti turto valdymo dokumentai;
- nustatytos klaidos vykdant viešuosius pirkimus;
- vis dar neperduoti vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklai;
- vis dar didelė dalis vietinės reikšmės keliams (gatvėms) nėra atlikti kadastriniai matavimai ir teisiškai įregistruoti.

REKOMENDACIJOS

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Įvertinti balansinės sąskaitos „Nebaigtos statybos įsigijimo savikaina“ esančius objektus (projektus), vadovaujantis 22-ojo VSAFAS nuostatomis, spręsti klausimą dėl sustabdytų ar nebevykdomų objektų nuvertėjimo skaičiavimo ar nurašymo (ataskaitos 1.1.5 p.).
2. Teisingai ir laiku atlikti darbo sutarties pakeitimus dėl papildomo darbo, mero potvarkių rengti atitinkančius teisės aktų reikalavimus (ataskaitos 3.1 p.).
3. Spręsti klausimą dėl sudarytų valstybinės žemės nuomos sutarčių (ataskaitos 3.2 p.).
4. Pagal bendradarbiavimo sutartį Lietuvos automobilių kelių direkcijai perduoti projekto metu pagerintą ir (ar) naujai sukurtą turtą (ataskaitos 3.2 p.).
5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymu, patikslinti Biržų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės perdavimo patikėjimo teise, perdavimo neatlygintinai ja naudotis (panaudai), nuomos ir perleidimo tvarkos aprašą (ataskaitos 3.2 p.).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (ataskaitos 32 psl.).

IŽANGA

Vadovaudamiesi teisės aktais atlikome 2022 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo vertinimo auditą.

Audito tikslas įvertinti:

- Biržų rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- Biržų rajono savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo atitiktį teisės aktų reikalavimams pasirinktose srityse.

Audito subjektas – Biržų rajono savivaldybė.

Audituojamas laikotarpis – 2022 metai.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų pareiškiama audito išvadoje.

Savivaldybės tarybos kompetencija

Savivaldybės taryba tvirtina, o esant reikalui, tikslina Savivaldybės biudžetą, tvirtina Savivaldybės biudžeto ir Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinius, priima sprendimus dėl disponavimo Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu ir valstybės perduotu turtu, nustato šio Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką⁷.

Savivaldybės mero kompetencija

Savivaldybės meras, remdamasis įstatymais, Seimo patvirtintais savivaldybių biudžetų finansiniais rodikliais, Vyriausybės patvirtintomis Biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, valstybinės statistikos duomenimis, patvirtintais Savivaldybės strateginio planavimo dokumentais, taip pat Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų programomis ir jų sąmatų projektais, parengia Savivaldybės biudžeto projektą ir teikia Savivaldybės tarybai tvirtinti;⁸ sudaro ir teikia Savivaldybės tarybai savivaldybės biudžeto projektą, biudžeto tikslinimą ir savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį; administruoja Savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą, administruoja savivaldybės turtą; rengia Savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį ir jį teikia Savivaldybės tarybai svarstyti ir tvirtinti.⁹

Savivaldybės administracijos kompetencija

Organizuoja Savivaldybės biudžeto kasos operacijų vykdymą¹⁰; įstatymų nustatyta tvarka organizuoja Savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja Savivaldybės turto valdymą ir naudojimą¹¹; Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai savo metinių ataskaitų rinkinius ir savivaldybės administracija savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį kartu su auditoriaus išvadomis, jeigu auditas turėjo būti atliktas, teikia Savivaldybės tarybai savivaldybės tarybos nustatyta tvarka¹². Savivaldybės administracijos direktorius Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja Savivaldybės

⁷ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 15 str. 2 d. 12, 13, 19, 20 p.

⁸ Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-11-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 26 str. 1, 2 d.

⁹ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 2 d. 1 p. ir 3 p.; 62 str. 3 d.

¹⁰ Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-11-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 4 d.

¹¹ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 33 str. 3 d. 3 p.

¹² Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 17 str. 10 d., 20 str. 3 d.

biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja Savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už Savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja Savivaldybės turtą¹³.

Konsoliduojami subjektai

Savivaldybės ataskaitų rinkinys – viešojo sektoriaus subjektų grupę sudarančių subjektų ataskaitų rinkiniai, kurių duomenys konsoliduojami į vieną ataskaitų rinkinį ir teikiami kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinys, kuris rengiamas naudojant viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (toliau – VSAKIS). Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai – savivaldybės biudžetinės įstaigos, šių įstaigų kontroliuojami pelno nesiekiantys juridiniai asmenys ir šių juridinių asmenų kontroliuojami pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, savivaldybės išdas, savivaldybės tarybos sprendimu įsteigtas išteklių fondas¹⁴.

II lygio Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas konsolidavus III lygio viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) finansines ataskaitas. Visi 2022 m. konsolidavimo procese dalyvaujantys VSS nurodyti finansų ministro įsakymu¹⁵ patvirtintoje konsolidavimo scheme. Vadovaujantis ja, į 2022 metų Savivaldybės KFAR įtrauktos 27 Savivaldybės kontroliuojamų VSS finansinės ataskaitos, iš jų 22 biudžetinės įstaigos, 4 viešosios įstaigos ir Savivaldybės išdas (1 pav.). Taip pat rinkinyje atvaizduotas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis šių bendrovių nuosavas kapitalas: 1 savivaldybės įmonė, kurioje viešojo sektoriaus subjektas įgyvendina įmonės savininko teises ir pareigas; 5 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės; 1 asocijuotasis subjektas; 1 kitas subjektas.

2022 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudarytas iš 31 asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių (1 pav.).

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos duomenis

1 pav. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniai

Savivaldybės biudžeto paskirtis

Savivaldybės biudžetas – savarankiškas, Savivaldybės tarybos patvirtintas Savivaldybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams. Savivaldybių biudžetų lėšos gali būti

¹³ Vietos savivaldos įstatymas 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 29 str. 8 d. 5 p.

¹⁴ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 13, 19, 29 d.

¹⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. gruodžio 16 d. įsakymas Nr. 1K-416 „Dėl 2022 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

naudojamos tik savivaldybių funkcijoms: savivaldybių tarybų ar jų vykdomųjų institucijų patvirtintiems savivaldybių planavimo dokumentams įgyvendinti, biudžetinėms įstaigoms išlaikyti ir viešųjų paslaugų teikimui organizuoti. Lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skiriamos iš valstybės biudžeto arba valstybės piniginių fondų ir pervedamos savivaldybėms kaip specialioji tikslinė dotacija¹⁶.

Vertiname 2022 m. Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais atitiktį. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos tam tikroms biudžeto vykdymo ir apskaitos sritims, atlikome audito procedūras. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų ir kitų dokumentų reikalavimų, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertiname galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes. Teisės aktų, kurių nuostatų laikymasis buvo vertintas audito metu, sąrašas pateiktas 4 priede.

Savivaldybės biudžetas buvo vykdomas vadovaujantis 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu¹⁷ ir Savivaldybės tarybos sprendimais.¹⁸

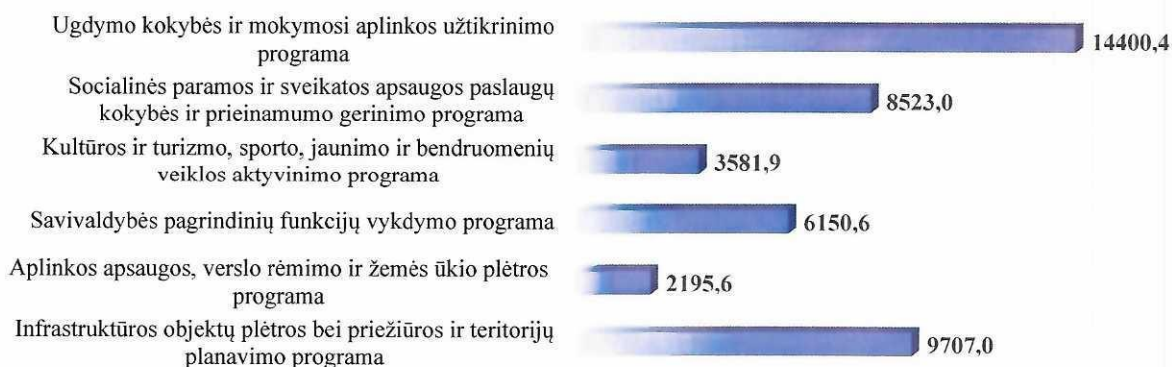
Biržų rajono savivaldybė 2022 m. disponavo 46 577,6 tūkst. Eur piniginėmis lėšomis (žr. 2 pav.).

42 997,9	+	2 169,7	+	1 410,0
Biudžeto		Metų pradžios		Ilgalaikė
pajamos		lėšų likutis		paskola

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės tarybos 2022-12-27 sprendimą Nr. T-278 ir biudžeto vykdymo ataskaitos duomenis.

2 pav. 2022 metų Savivaldybės biudžeto piniginės lėšos, tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto asignavimai 44 558,5 tūkst. Eur buvo paskirstyti 6 programoms vykdyti (žr. 3 pav.).

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės tarybos 2022-12-27 sprendimą Nr. T-278

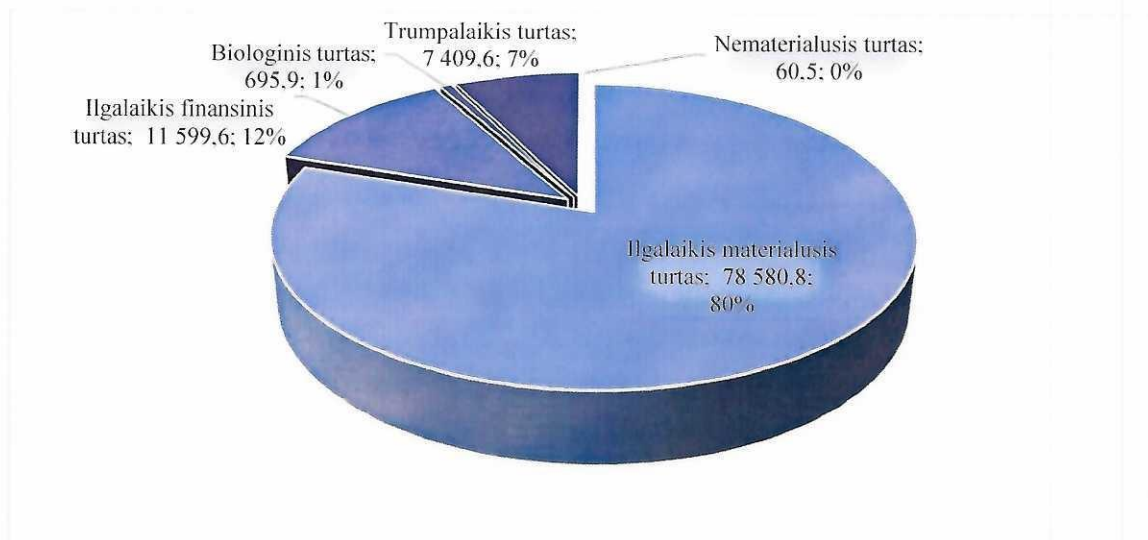
3 pav. 2022 metų Savivaldybės biudžeto asignavimai, tūkst. Eur.

¹⁶ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 65 str. 3 ir 7 d.

¹⁷ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2021-12-14 Nr. XIV-745 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁸ Savivaldybės tarybos sprendimai: 2022-02-18 Nr. T-29, 2022-04-01 Nr. T-61, 2022-06-28 Nr. T-150, 2022-09-29 Nr. T-203, 2022-10-27 Nr. T-253, 2022-11-25 Nr. T-254, 2022-12-27 Nr. T-278.

Savivaldybės turto savininko funkcijas įgyvendina Savivaldybės taryba¹⁹. Savivaldybės biudžetinės įstaigos valdo patikėjimo teise. Apskaitos duomenimis, Savivaldybė 2022 m. valdė turto už 98 346,45 tūkst. Eur. (žr. 4 pav.)

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį.

4 pav. 2022 m. Savivaldybės turtas, tūkst. Eur.

Savivaldybės turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais²⁰, t. y. rūpestingai, tausojant, nešvaistant, siekiant užtikrinti visuomenės interesų tenkinimą, sudarant sandorius dėl turto tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą turtu, nustatytais atvejais ir būdais.

Audito metu nustatytų iškraipymų vertinimui naudojome kokybinį reikšmingumą tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimtiems sprendimams.

Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi Tarnybai pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

¹⁹ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais), 8, 11, 12 str.

²⁰ Ten pat, 9 str.

AUDITO REZULTATAI

Savivaldybės administracija, rengdama metinių Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, remiasi Savivaldybės viešojo sektoriaus grupės jai pateiktų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų duomenimis. Todėl Savivaldybės finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų duomenų teisingumas priklauso ne tik nuo Savivaldybės administracijos tvarkomos apskaitos, bet ir nuo žemesnio konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) parengtų ataskaitų rinkinių teisingumo. Siekdami įsitikinti, kad VSS parengtose ataskaitose pateikti duomenys yra tikri ir teisingi, atsirinktose srityse VSS atlikome audito procedūras.

1. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Vertinome Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimantį Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – KFAR) ir Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – BKAR).

1.1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų

Savivaldybės KFAR duomenų teisingumas priklauso nuo žemesniojo konsolidavimo lygio VSS finansinių ataskaitų duomenų teisingumo ir šių duomenų pateikimo į viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (VSAKIS). Teisingi finansinės apskaitos duomenys ir pagal juos parengtos finansinės ataskaitos privalo pateikti išsamiai ir objektyvią informaciją jos vartotojams – vadovams, specialistams ir piliečiams.

Dėl žemesniojo konsolidavimo lygio VSS pateiktų klaidų duomenų, Savivaldybės KFAR duomenys ne visais atvejais teisingai parodo viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius rezultatus, išsamiai ir teisingai atspindi turtą. Reikšmingiausios klaidos buvo nustatytos Savivaldybės administracijoje ilgalaikio turto apskaitos srityje.

Stebime pažangą apskaitant savivaldybės turtą, tačiau reikšminga duomenų dalis apie jį vis dar nepatikima. Savivaldybės KFAR, parengtas pagal galiojančius teisės aktus, neparodo teisingos Savivaldybei priklausančio turto vertės, finansavimo sumų ir grynojo turto vertės.

1.1.1. Netikslios finansavimo sumos pagal šaltinius

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje Finansavimo sumos iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų sumažintos 1,1 tūkst. Eur, Grynasis turtas ta pačia suma padidintas.

1.1.2. Vis dar neapskaityti visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės

Savivaldybės keliai ir gatvės yra registruojami Ilgalaikio materialaus Infrastruktūros statinių turto grupėje. Šios grupės likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 23 333,54 tūkst. Eur, iš jų vietinės reikšmės kelių ir gatvių, įregistruotų apskaitoje už 8 080,8 tūkst. Eur (34,63 proc.). Atliekant auditus²¹ ankstesniais metais, buvo nustatyta, kad Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita nėra teisinga. Finansinės apskaitos duomenys neatitiko Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašų duomenų, ilgalaikio turto kortelėse nebuvo nurodoma, kokie

²¹ Kontrolės ir audito ataskaitos: 2021-07-14 Nr. K14-4, 2020-07-15 Nr. K4-2, 2019-07-15 Nr. K14-10, 2018-07-16 Nr. K14-7.

kelio elementai yra apskaityti kaip sudėtinės kelio dalys. Didelė dalis gatvių ir kelių 2022 m. į apskaitą buvo įtraukta, tačiau apskaitos duomenys vis dar nesutampa su Biržų rajono savivaldybės tarybos²² patvirtintu kelių ir gatvių sąrašu ir vietinės reikšmės viešųjų kelių sąrašu.²³ Pavyzdžiui:

1. Pagal Biržų miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašą į apskaitą nėra įtraukta Broniaus Krivicko g. (ilgis 0,179 km), Devynbalsių g. (ilgis 0,275 km) ir Pavasario g. (ilgis 0,361 km) arba iš 190 gatvių įtraukta 187 (98,42 proc.).

2. Pagal Vabalninko miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašą nėra įtraukta Beržų g. (ilgis 0,26 km), Elektros g. (ilgis 0,11 km), Kosmonautų g. (ilgis 0,24 km), Paryžiaus g. (ilgis 0,37 km), Pušų g. (ilgis 0,14 km), Vyšnių g. (ilgis 0,15 km), Beržų tak. (ilgis 0,51 km), Kadagių tak. (ilgis 0,06 km), Tuopų tak. (ilgis 0,26 km) ir Vyšnių tak. (ilgis 0,14 km) arba iš 22 gatvių į apskaitą įtraukta 12 gatvių (54,55 proc.)

3. Pagal Biržų rajono savivaldybės kaimiškų vietovių vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių), nesutampančių su numerius turinčiais vietinės reikšmės viešaisiais keliais, sąrašą į apskaitą įtraukta tik 8,24 proc. gatvių (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Bendras gatvių skaičius, patvirtintas 2021-12-27 Tarybos sprendimu Nr. T-310	Įtraukta gatvių į apskaitą 2022-12-31 datai
1.	Nemunėlio Radviliškio	28	1
2.	Pabiržės	32	7
3.	Pačeriaukštės	28	6
4.	Papilio	34	2
5.	Parovėjos	35	2
6.	Širvėnos	79	5
7.	Vabalninko	43	-
Iš viso		279	23

Iš 79 gatvių Širvėnos seniūnijoje į apskaitą įtrauktos tik 5 gatvės, Pačeriaukštės seniūnijoje iš 28 gatvių – 6, Parovėjos seniūnijoje iš 35 gatvių – 2, Pabiržės seniūnijoje iš 32 gatvių – 7 gatvės, Papilio seniūnijoje iš 34 gatvių – 2 gatvės, Nemunėlio Radviliškio seniūnijos iš 28 gatvių įtraukta tik 1 gatvė, Vabalninko seniūnijoje iš 43 gatvių į apskaitą neįtraukta nei viena gatvė.

4. Pagal Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ruožų duomenis pagal seniūnijas, Savivaldybėje yra 400 kelių, kurių 2022-12-31 į apskaitą įtraukta 241 arba 60,25 proc. (žr. 2 lentelę).

²² Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 27 d. sprendimas Nr. T-310 „Dėl Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašų patvirtinimo“.

²³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T-238 „Dėl Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemos keitimo patvirtinimo“.

2 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Bendras kelių skaičius, patvirtintas 2018-11-29 Tarybos sprendimu Nr. T-238	Įtraukta kelių į apskaitą 2022-12-31 datai
1.	Nemunėlio Radviliškio	46	21
2.	Pabiržės	42	34
3.	Pačeriaukštės	33	29
4.	Papilio	43	29
5.	Parovėjos	93	48
6.	Širvėnos	85	48
7.	Vabalninko	58	32
Iš viso		400	241

Iš viso savivaldybėje yra 891 keliai ir gatvės, į apskaitą įtraukta 463 vienetai (arba 51,96 proc.). Ne visiems vietinės reikšmės keliams (gatvėms) atlikti kadastriniai matavimai ir ne visi keliai (gatvės) teisiškai įregistruoti.

Dėl šių aukščiau išvardintų neatitikčių, negalime patvirtinti, kad į turto grupę „Infrastruktūros statiniai“ įtraukti visi Savivaldybei nuosavybės teise priklausantys vietinės reikšmės keliai ir gatvės. Darytina išvada, kad vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaita Savivaldybėje nėra tiksli. Dėl to mes negalime patvirtinti, kad Savivaldybės konsoliduotoje konsoliduotos Finansinės būklės ataskaitos 2022 m. gruodžio 31 d. straipsnių A.II.3 „Infrastruktūros statiniai“ eilutėje įtrauktų vietinės reikšmės kelių (gatvių) – 8 080,8 tūkst. Eur likutinės vertės ir D. „Finansavimo sumos“ eilutėje įtrauktų finansavimo sumų 6 936,3 tūkst. Eur teisingumo: iš valstybės biudžeto – 4 765,0 tūkst. Eur, iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų – 2 085,9 tūkst. Eur., kitų šaltinių – 85,4 tūkst. Eur ir į sukaupą perviršį ar deficitą F.III eilutėje įtrauktų 1 144,5 tūkst. Eur sumų teisingumo.

1.1.3. Ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas

Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyriaus 2022 m. sausio 1 d. duomenimis, Savivaldybė turėjo biologinio turto už 477,68 tūkst. Eur. Pagal finansinės būklės ataskaitą 2022 m. gruodžio 31 d. Biržų rajono savivaldybės biologinio turto vertė – 695,94 tūkst. Eur.

Želdynų įstatymas numato, kad „Želdynų ir želdinių inventORIZAVIMAS atliekamas reguliariai, siekiant, kad savivaldybių vykdomųjų institucijų tvarkomi duomenys apie neurbanizuotoje teritorijoje esančius želdynus ir želdinius, žaliųjų jungčių želdinius, privačioje žemėje esančius želdynus ir želdinius būtų ne senesni kaip 10 metų, o duomenys apie viešųjų atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, viešųjų ir konfesinių kapinių, kelių, gatvių želdinius, kitus miestų, miestelių ir kaimo gyvenamųjų vietovių viešuosius želdynus ir želdinius būtų ne senesni kaip 5 metų“²⁴. Želdynų ir želdinių inventORIZAVIMO ir apskaitos taisyklės²⁵ numato, kad Želdynų ir želdinių inventORIZAVIMAS savivaldybės lygiu atliekamas kas dešimt metų. 2022 m. Savivaldybės administracija patvirtino Biržų rajono savivaldybės lėšų, reikalingų viešųjų želdynų ir želdinių apsaugai, priežiūrai ir tvarkymui, viešųjų želdynų kūrimui ir želdinių veisimui, želdynų ir želdinių

²⁴ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 15 str. 5 d., 2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1241.

²⁵ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. D1-5, 3 p.

inventorizavimui, viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizėms atlikti, skyrimo tvarkos aprašą²⁶. Savivaldybė vėluoja atlikti Savivaldybės Želdynų ir želdinių inventorizaciją, kuri buvo atlikta 2009 m. Biržų rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius nepanaudojo Biržų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2022 m. sąmatos, patvirtintos Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. T-51 „Dėl Biržų rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2022 m. sąmatos patvirtinimo“, 3.13. eilutėje numatytų lėšų, skirtų želdinių tvarkymui ir inventorizacijai.

Pagal 2022 m. gruodžio 30 d. biologinio turto pirminio įvertinimo aktą Nr. SSV-4578, buvo įvertintas Vabalninko centrinis parkas, inv. Nr. 18193001, vertė – 226,6 tūkst. Eur. Tarybos sprendimu 2021 m. patvirtintas Biržų rajono savivaldybės teritorijoje esančių parkų ir skverų sąrašas²⁷, pagal kurį Biržų rajone yra 32 parkai ir skverai, 2022 m. gruodžio 31 d. apskaitos duomenimis, į apskaitą įtraukti tik 6 parkai.

Dalis Savivaldybėje parkų ir skverų želdinių neįteisinti, finansinėje apskaitoje neapskaityti. Savivaldybės vykdoma želdynų ir želdinių inventorizacija ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų²⁸. Remdamiesi nustatytomis ir neištaisytomis neatitiktimis, negalime patvirtinti Biržų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio 2022 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitos B. dalies „Biologinis turtas“ likučio – 695,9 tūkst. Eur teisingumo, D. dalies „Finansavimo sumos“ eilutėje įtrauktos finansavimo iš kitų šaltinių 687,6 tūkst. Eur sumos teisingumo ir į sukaupą perviršį ar deficitą F.III eilutėje įtrauktą 8,3 tūkst. Eur sumos teisingumo.

1.1.4. Netiksli ilgalaikio turto apskaita

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo ekonominiais normatyvais²⁹. Įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo patvirtina konkrečius ilgalaikio materialiojo turto grupių nusidėvėjimo normatyvus.

Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto³⁰ nuostatos nurodo, kad Ilgalaikio materialiojo turto grupę sudaro viešojo sektoriaus subjekto veikloje naudojamas panašaus pobūdžio ir pagal atliekamas funkcijas panašus ilgalaikis materialusis turtas, o Ilgalaikio materialiojo turto grupė rodoma atskirame finansinės būklės ataskaitos straipsnyje. Taip pat, kad Viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikį materialųjį turtą skirsto į smulkesnes grupes. Atliekant audito procedūras viešojo sektoriaus subjektuose ir patikrinus pateiktą informaciją apie naudojamą ilgalaikį turtą veikloje, nustatytos pasikartojančios klaidos.

Audito metu patikrinus Savivaldybės biudžetinių įstaigų Ilgalaikio turto ataskaitas pagal dimensijas duomenis nustatyta, kad Įstaigos ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų sąraše nurodytos turto grupės ir rūšys, tačiau ne visoms priskirtos balansinės sąskaitos.

Pastebėta, kad tokiais atvejais yra didesnė klaidų tikimybė priskirti turtą neteisingai turto grupei bei neteisingai nustatyti turto apskaitoje nesidėvėjimo normatyvą. Audito metu įvertinus biudžetinių įstaigų pateiktus 2022 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto duomenis Finansinės būklės

²⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. T-107 „Dėl Biržų rajono savivaldybės lėšų, reikalingų viešųjų želdynų ir želdinių apsaugai, priežiūrai ir tvarkymui, viešųjų želdynų kūrimui ir želdinių veisimui, želdynų ir želdinių inventorizavimui, viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizėms atlikti, skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 1 d. sprendimas Nr. T-258 „Dėl Biržų rajono savivaldybės teritorijoje esančių parkų ir skverų sąrašo patvirtinimo“.

²⁸ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2 punktą.

²⁹ 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtinto 2008 m. gegužės 8 d. finansų ministro įsakymu Nr. 1K-174 (su vėlesniais pakeitimais), 4 priedas.

³⁰ Finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

ataskaitoje, Didžiojoje knygoje, Ilgalaikio turto apyvartos žiniaraštyje nustatyta, kad ilgalaikis turtas kai kuriais atvejais užregistruotas neteisingose turto grupėse.

Audito metu nustatyta, kad panašaus pobūdžio ir pagal atliekamas funkcijas panašiam turtui taikomas skirtingas nusidėvėjimo normatyvas arba įstaigų veikloje naudojamas panašaus pobūdžio ir pagal atliekamas funkcijas panašus ilgalaikis turtas, apskaitoje užregistruotas skirtingose turto straipsniuose.

1.1.5. Ne visi užbaigti objektai iškelti iš turto grupės „Nebaigta statyba“

Savivaldybės KFAR duomenimis „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“, straipsnyje 2022-12-31 apskaityta iš viso turto – 15 188,30 tūkst. Eur. Audito metu peržiūrėjus finansinės apskaitos ilgalaikio turto pagal dimensijas žiniaraščiuose „Nebaigtos statybos įsigijimo savikaina“ ir „Esminio pagerinimo darbų įsigijimo savikaina“ užregistruotą turtą, nustatyta, kad vis dar yra užbaigtų, tačiau į atitinkamas turto grupes neperkeltų objektų. Finansinės apskaitos įstatymo³¹ 3 str. 3 d. reglamentuojama, kad „Ūkinės operacijos turi būti užregistruojamos ūkinės operacijos dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip iki ataskaitų parengimo dienos <...>“.

Pastebėta, kad Biržų r. savivaldybės administracijos Statybos ir infrastruktūros skyrius raštu³² dokumentų valdymo sistemoje pateikė informaciją apie užbaigtus statybos darbus objektuose iki 2022 m. gruodžio 31 d., kurie yra eksploatuojami. Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinto³³ ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašo 42.2.1 punkte nustatyta, kad <...> esminio pagerinimo ir kapitalinio remonto išlaidos užbaigus remonto darbus priskiriamos konkrečiam ilgalaikio materialiojo turto vienetui, o statybos išlaidos užbaigus darbus priskiriamos ilgalaikiam materialiajam turtui, sukuriant naują ilgalaikio materialiojo turto duomenų kortelę (1 priedas, 8 operacija). Minėto ilgalaikio materialiojo turto tvarkos aprašo 1 priede, nurodyta, kad <...> Baigus remonto ar statybų darbus, didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina, pagal dokumentą „Atliktų darbų aktas.“

Audito metu nustatytos įvairios nebaigtos statybos apskaitos neatitiktys:

Užbaigti objektai 2022 metais, tačiau iškelti iš „Nebaigtos statybos ir išankstiniai mokėjimai“ į atitinkamas turto grupes tik 2023 m. sausio 31 d.

1. Biržų rajono Biržų kaimo Liepų gatvės kapitalinis remontas (unik. Nr. 4400-5035-7038), vertė 324,6 tūkst. Eur, 2022 m. rugpjūčio 24 d. deklaraciją apie statybos užbaigimą Nr. ARCCR-100-220824-15153 statyba užbaigta, 2022 m. rugsėjo 6 d. įregistruota nekilnojamojo turto registrų centre.
2. „Biržų r. sav., Biržų k., Krantinės g.“, vertė 380,2 tūkst. Eur, nors pagal 2021 m. spalio 28 d. deklaraciją apie statybos užbaigimą Nr. 030 statyba užbaigta, 2022 m. balandžio 15 d. įregistruota nekilnojamojo turto registrų centre.
3. „Vandentiekio tinklai D. Poškos, J. Šimkaus, P. Jakubėno, Parko, Maironio gatvėse“, vertė 244,5 tūkst. Eur, pagal 2021 m. kovo 4 d. deklaraciją apie statinio statybos užbaigimą Nr. 010 statyba užbaigta. Audito metu nustatyta, kad šis turtas iškeltas 2023-01-31, tačiau jam vis dar neskaičiuojamas nusidėvėjimas.

Užbaigti objektai, tačiau neiškelti iš „Nebaigtos statybos ir išankstiniai mokėjimai“

Pastebėta, kad turtas „Nuotekų tinklų įrengimas Liepų g. 20, Biržai“, vertė 3,6 tūkst. Eur,

³¹ Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

³² Biržų rajono savivaldybės administracijos statybos ir infrastruktūros skyriaus 2023 m. sausio 18 d. raštas Nr. SSV-212 „Dėl informacijos pateikimo“.

³³ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. A-493 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

neperkeltas iš „Nebaigtos statybos“ į atitinkamą turto grupę, nors pagal 2019 m. spalio 2 d. deklaraciją apie statybos užbaigimą Nr. 0067 statyba užbaigta.

Dar 2021 m. KFAR ataskaitoje³⁴ pateiktos neatitiktys, užbaigti objektai, tačiau iki šiol neiškelti iš „Nebaigtos statybos ir išankstiniai mokėjimai“

1. „Biržų r. sav., Biržų m., Stoties g. rekonstrukcija“, vertė 143,6 tūkst. Eur, nors pagal 2020 m. lapkričio 5 d. deklaraciją apie statybos užbaigimą Nr. 024 statyba užbaigta.
2. „Biržų r. sav., Biržų m., Kęstučio g., šaligatvio (nuo Rotušės g. iki Vabalninko g.) rekonstrukcija“, vertė 510,9 tūkst. Eur, pagal 2020 m. rugpjūčio 14 d. deklaraciją apie statybos užbaigimą Nr. 023, 2021 m. gegužės 18 d. pasirašytą su rangovu užbaigtų darbų perdavimo aktą statyba užbaigta.

Neparengti dokumentai, reikalingi rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimui, nors turtas eksploatuojamas

1. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³⁵ patvirtintas Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Kaštonų g., 13, Biržuose, sporto paskirties inžinerinio statinio-stadiono (unik. Nr. 4400-2711-4629) – rekonstravimo bei sporto paskirties inžinerinių statinių: bėgimo tako, šuolių į tolį sektoriaus ir universalios aikštelės techninis projektas. Savivaldybės administracija 2015 m. spalio 2 d. sudarė preliminarįją rangos sutartį dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos sporto paskirties inžinerinio statinio-stadiono statybos ir darbo projekto parengimo darbų (susitarimas pratęsti sutartį 2017 m. spalio 2 d.) ir 2020 m. rugpjūčio 14 d. sudarė rangos darbų sutartį Nr. SRV-377. Savivaldybės administracija pateikė ilgalaikio turto apskaitos kortelę Nr. 7000003955 „Kaštonų mokyklos stadiono rekonstrukcija“ (inv. Nr. 01902509), pradinė įsigijimo vertė 434,6 tūkst. Eur. Ilgalaikio turto kortelėje nurodyta paskutinio įrašo data 2020 m. gruodžio 9 d. (už Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Kaštonų g., 13, Biržuose, sporto paskirties inžinerinio statinio-stadiono (unik. Nr. 4400-2711-4629) rekonstravimo bei sporto paskirties inžinerinių statinių: bėgimo tako, šuolių į tolį sektoriaus ir universalios aikštelės statybos projekto vykdymo priežiūros paslaugą, PVM sąskaitos SPV16 Nr. 272).
2. Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos apskaitos duomenimis ilgalaikio materialiojo turto grupėje „Nebaigta statyba“, 2021-12-31 apskaityta turto – 8,8 tūkst. Eur.
3. Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos apskaitos duomenimis ilgalaikio materialiojo turto grupėje „Nebaigta statyba“, 2022-12-31 apskaityta turto už 2,0 tūkst. Eur. Mokykla 2016 m. įrengė kitą inžinerinį statinį – pavėsinę, turtas naudojamas įstaigos veikloje. Dokumentų apie statinio pastatymo užbaigimą nėra, todėl apskaitoje turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos į atitinkamą turto grupę ir neužregistruotas nekilnojamojo turto registre. Atkreipiamo dėmesį, kad minėtas turtas yra eksploatuojamas nuo 2016 metų.

2022 m. atliekant audito procedūras Savivaldybės administracijos ilgalaikio turto apskaitos srityje įsitikinta, kad nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitomi ir neiškelti objektai, kuriems statyba užbaigta. Tokiems objektams nuvertėjimas neapskaičiuotas kaip nustatyta 22-ojo VSAFAS standarto³⁶ 12 p. „viešojo sektoriaus subjektas, vertindamas, ar statybos darbų sustabdymas reiškia turto (nebaigtos statybos) nuvertėjimą, turi atsižvelgti į tai, ar statybos darbai yra laikinai atidedami,

³⁴ Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022 m. liepos 15 d. Nr. K14-6 audito ataskaita „Biržų rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir turto naudojimo vertinimas“.

³⁵ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2014 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. A-687 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Kaštonų g. 13, Biržuose, sporto paskirties inžinerinio statinio-stadiono (unik. Nr. 4400-2711-4629) – rekonstravimo bei sporto paskirties inžinerinių statinių: bėgimo tako, šuolių į tolį sektoriaus, rutulio stūmimo sektoriaus ir universalios aikštelės, techninio projekto patvirtinimo“.

³⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. 1K-229 (su vėlesniais pakeitimais).

ar išlieka ketinimai ir yra patvirtinti planai tęsti darbus, ar statybos darbų nenumatoma baigti. Jeigu statybos darbai yra tik nukeliami iki konkrečios datos ateityje, ne ilgesniam nei dvylikos mėnesių laikotarpiui, turto nuvertėjimas nėra vertintinas³⁷. Tokiu atveju, kai statybos darbai nevykdomi ilgiau kaip 12 mėnesių, statybos darbams (nebaigta statyba) nuvertėjimas turėtų būti paskaičiuotas. Audito metu pastebėta, kad balansinėje sąskaitoje „Nebaigtos statybos įsigijimo savikaina“ užregistruotas „Sporto ir sveikatingumo komplekso projektas Vytauto g. 32“, vertė 166,2 tūkst. Eur. Pagal 2016 m. spalio 4 d. paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartį Nr. SRV-257, projektuotojas UAB „Projektų rengimo centras“, buvo rengiamas sporto ir sveikatingumo komplekso Vytauto g. 32, Biržuose, statybos techninis projektas. Savivaldybės administracijos darbuotojai paaiškino, kad statybos darbai pagal minėtą projektą nebus vykdomi, pagal Ilgalaikio turto kortelės duomenis, paskutinio įrašo data 2019-09-17.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas – ilgalaikio materialiojo turto vertės mažėjimas, išreiškiamas sistemingai paskirstant to ilgalaikio materialiojo turto nudėvimąją vertę per jo naudingo tarnavimo laiką. Kiekvieną mėnesį nusidėvėjimo suma turi būti pripažįstama nusidėvėjimo sąnaudomis, išskyrus atvejus, kai nusidėvėjimo sąnaudos įtraukiamos į kito turto pasigaminimo savikainą³⁷.

Savivaldybės administracija tvarkydama ilgalaikio turto apskaitą nesivadovauja 12-ojo „Ilgalaikis materialusis turtas“, bei 22-ojo VSAFAS³⁸ „Turto nuvertėjimas“ nuostatomis. Dėl neįvertintų ilgalaikio materialiojo turto statybos užbaigimo deklaracijų ir turto nuvertėjimo požymių nėra galimybės įsitikinti ir negalime patvirtinti, kad Savivaldybės administracijos Finansinės būklės ataskaitos 2022 m. gruodžio 31 d. eilutėje nurodytos sumos „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ (15 016,4 tūkst. Eur), „Finansavimo sumos“ iš valstybės biudžeto 4 612,1 tūkst. Eur, „Finansavimo sumos“ iš ES 4 512,0 tūkst. Eur bei „Sukauptas perviršis ar deficitas“ 5 892,3 tūkst. Eur yra tikros ir teisingos.

1.1.6. Netiksli Savivaldybės nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo apskaita

Savivaldybėje 2022 metais nebuvo nustatytos tvarkos dėl Savivaldybės nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo, įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, atsiskaitymo. Tačiau Finansų ministerija, vadovaudamasi LR teisės aktais, parengė rekomendacijas dėl savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų patalpų atnaujinimo, įgyvendinant daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos išlaidų ir valstybės paramos buhalterinės apskaitos (toliau – Rekomendacijos), kur pateikti galimi buhalteriniai įrašai, registruojant ūkines operacijas, susijusias su savivaldybės nuosavybės teise valdomų gyvenamųjų patalpų atnaujinimu, savivaldybės administracijos, valstybės ir savivaldybės išdų ir kt. buhalterinėje apskaitoje³⁹.

Dėl nepakankamo bendradarbiavimo tarp administratoriaus ir Savivaldybės administracijos, Savivaldybės administracijos finansinėje apskaitoje nustatytos neatitiktys: Savivaldybės nuosavybės teise priklausančių gyvenamosios paskirties patalpų vertės sumažintos dėl administratoriaus laiku nepateiktų dokumentų. Pavyzdžiui: atliekant daugiabučio namo Vytauto g. 33A, Biržuose renovaciją,

³⁷ 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174, 6.7 p. ir 55 p.

³⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“, 2008-07-04 įsakymas Nr. 1K-229 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 22-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

³⁹ https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/TR-6_2017-12%20Renovacija.pdf

kuriame yra du Savivaldybės socialiniai būstai (12 ir 13 butai), Savivaldybei nepateiktos septynios sąskaitos (atliktų darbų aktai), kurių sumos sudaro: 12 butui – 6611,84 Eur, 13 butui – 7682,99 Eur.

Bendra neatitiktis tarp paskolos 2022-12-31 likučio (346,2 tūkst. Eur) ir apskaitos duomenų likučio (325,6 tūkst. Eur, iš jo Ilgalaikės vidaus paskolos (balansinė sąskaita 5230009) - 301,8 tūkst. Eur bei Ilgalaikės vidaus paskolų einamųjų metų dalis (balansinė sąskaita 6230009) - 23,8 tūkst. Eur) – 20,6 tūkst. Eur. Tokiai pačiai sumai sumažinta Gyvenamųjų pastatų įsigijimo savikaina (balansinė sąskaita 1202101).

1.2. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų netikslumų

Audito metu įvertinus 2022 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis apie biudžeto pajamas, išlaidas, skolas bei mokėtinas sumas, reikšmingų neatitikčių, kurios darytų įtaką metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui, nenustatėme, tačiau pateikiame pastebėjimus, kurie nustatyti biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje.

1.2.1. Biudžete suplanuotos ir panaudotos lėšos netinkamoje valstybės funkcijos eilutėje

Savivaldybės biudžeto išlaidų duomenys tinkamai priskirti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ekonominei klasifikacijai, funkcijai ir teisingomis sumomis įtraukti į Savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus parengtą Savivaldybės biudžeto išlaidų plano įvykdymo 2022-12-31 ataskaitą (forma Nr. 1-sav. metinė), išskyrus tai, kad Infrastruktūros objektų plėtros ir priežiūros programoje neteisingai nurodyta iš Energetikos ministerijos gauto finansavimo valstybės funkcijai Gatvių apšvietimas (06.04.01.01.), suma 130,6 tūkst. Eur, panaudota 125,4 tūkst. Eur. Pagal Energetikos ministerijos pažymą dėl finansavimo sumų, šios lėšos skirtos valstybės funkcijai 04.03.05.01. Energetikos rinkos licencijavimas.

1.2.2. Dalis išmokų pripažinta netinkamomis išlaidomis

Atsižvelgus į reikšmingumą pagal riziką, įvertinome per 2022 metus išmokėtų lėšų, skirtų Tarybos narių išlaidoms kompensuoti, tinkamumą ir pagrįstumą.

Biržų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamente⁴⁰ nustatyta, kad išmoka gali būti panaudota Tarybos nario telefoniniams pokalbiams, interneto paslaugoms apmokėti. Pastebėjome, kad ne prie visų ryšio paslaugų sąskaitų yra pateiktos sąskaitų išsklotinės, todėl negalime patvirtinti, kad į 1,4 tūkst. Eur išlaidų sumą nėra įtraukta netinkamų išlaidų.

Atlikę per 2022 m. Savivaldybės administracijos Buhalterijai pateiktų Tarybos narių išlaidas pateisinančių dokumentų analizę, nustatėme netinkamų išlaidų už 1,4 tūkst. Eur, iš jų:

1,2 tūkst. Eur – apmokėta už įrangą;

0,2 tūkst. Eur – apmokėta už kitas išlaidas (įrangos draudimas, išmanioji televizija, „Delfi“ prenumerata, apsaugos paslaugos, vairuotojų ir keleivių draudimas ir kt.).

Audito metu 1,1 tūkst. Eur suma grąžinta į Savivaldybės administracijos sąskaitą.

⁴⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. T-128 „Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

2. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR KITŲ PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VERTINIMAS

2.1. Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimas ir asignavimų naudojimas didėja

2.1.1. Savivaldybės biudžeto suplanuotų pajamų gauta daugiau

Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros ir 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymais 2022 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. T-29 patvirtino Biržų rajono savivaldybės 2022 metų biudžetą – 40 497,8 tūkst. Eur pajamų, bei paskirstė 2 169,7 tūkst. Eur metų pradžios apyvartinių lėšų likučius. Biržų rajono savivaldybės biudžetas patvirtintas laiku, kaip numatyta Biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje, tai yra per 2 mėnesius nuo 2022 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo. Savivaldybės tarybos sprendimais 2022 metų Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas tikslintas šešiuose Savivaldybės tarybos posėdžiuose, pajamos padidintos 1 868,5 tūkst. Eur ir sudarė 42 366,3 tūkst. Eur. Tai atitinka Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2022 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (Forma Nr. 1-sav.) patikslinto biudžeto pajamų plano duomenis.

Savivaldybės 2022 metų patikslintas biudžeto pajamų planas sudarė 42 366,3 tūkst. Eur. Pajamų planas įvykdytas 101,5 proc. arba faktiškai gauta 631,7 tūkst. Eur daugiau, t. y. 42 997,9 tūkst. Eur.

Pajamų audito apimties apribojimai, nustatyti teisės aktų: dauguma patvirtintų Savivaldybės biudžeto pajamų surenkama per Valstybinę mokesčių inspekciją, kuri nepriklauso Savivaldybės kontroliuojamiems subjektams, todėl vadovavomės tik suvestiniais duomenimis. Didžiausią 2022 m. Savivaldybės biudžeto gautų pajamų dalį sudarė mokesčiai (49,6 proc.), dotacijos sudarė 44,7 proc., kitos pajamos – 5,6 proc., materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos – 0,1 proc. (žr. 5 pav.).

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitos rinkinio duomenis

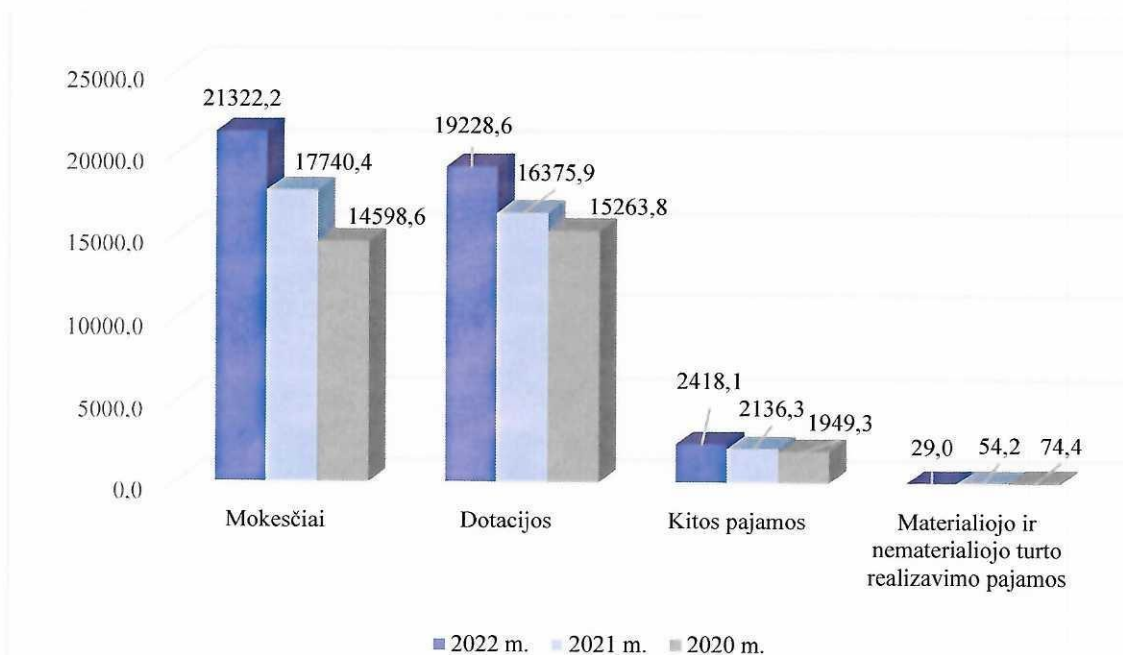
5 pav. Savivaldybės 2022 metais gautų pajamų struktūra, tūkst. Eur.

Lyginant su 2021 metais pajamos iš mokesčių padidėjo 3 581,8 tūkst. Eur (20,2 proc.), dotacijos – 2 852,7 tūkst. Eur (17,4 proc.), kitos pajamos – 281,8 tūkst. Eur (13,2 proc.), materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos sumažėjo 25,2 tūkst. Eur (46,5 proc.).

Savivaldybės biudžeto pajamų duomenys tinkamai priskirti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ekonominei klasifikacijai ir teisingomis sumomis įtraukti į Savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus parengtą Savivaldybės biudžeto pajamų plano įvykdymo 2022-12-31 ataskaitą (forma Nr. 1-sav. metinė).

Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitos (forma Nr. 1-sav. metinė) duomenimis, Savivaldybės biudžeto balansuose vyravo faktiniai perviršiai, 2022 metais pajamų perviršis sudarė 1,5 proc., pagal atskiras pajamų rūšis: mokesčių perviršis – 5,2 proc., dotacijų deficitas – 2,4 proc., kitos pajamos – 2,2 proc., materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos – 44,9 proc.

Savivaldybės biudžeto pajamų plano vykdymas 2020-2022 metų laikotarpiu buvo dinamiškas. Per trejus pastaruosius metus mokesčių, dotacijų, kitų pajamų įplaukos nuosekliai didėjo. Bendra 2022 metais į savivaldybės biudžetą gautų pajamų suma yra 42 997,9 tūkst. Eur arba 18,4 proc. didesnė, lyginant su 2021 metais (žr. 6 pav.).

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės 2020-2022 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis

6 pav. Savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo dinamika 2020-2022 metais, tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto pajamos yra mažinamos suteiktų lengvatų suma. 2022 metais Savivaldybės tarybos sprendimais juridiniams ir fiziniams asmenims buvo suteikta lengvatų už 63,5 tūkst. Eur. Suteiktos nekilnojamojo turto mokesčio⁴¹, žemės mokesčio⁴² ir valstybinės žemės nuomos mokesčio⁴³, vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Biržų rajono savivaldybės viešosiose vietose išdavimą lengvatos⁴⁴.

⁴¹ Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 2 d. sprendimą Nr. T-299 „Dėl mokesčių lengvatų“.

⁴² Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 29 d. sprendimą Nr. T-117 „Dėl 2022 m. žemės mokesčio lengvatų nustatymo“.

⁴³ Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 29 d. sprendimą Nr. T-119 „Dėl 2022 m. valstybinės žemės nuomos mokesčio lengvatų“ ir 2022 m. lapkričio 25 d. sprendimą Nr. T-268 „Dėl valstybinės žemės nuomos mokesčio lengvatos biržų aeroklubui“.

⁴⁴ Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 1 d. sprendimą Nr. T-95 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Biržų rajono savivaldybės viešosiose vietose išdavimą lengvatos“.

Pagal 2022 m. Finansinių rodiklių įstatymo⁴⁵ 3 str. 4 p. nuostatas, atskiroms ministerijoms buvo grąžinta 225,5 tūkst. Eur dotacijų.

Savivaldybės taryba 2022 m. vasario 26 d. sprendimu Nr. T-18 (su 2022 m. gruodžio 27 d. patikslinimu Nr. T-277) patvirtino Biržų rajono savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą, kuriame numatytos šešios programos. Strateginio planavimo Biržų rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos apraše⁴⁶ numatyta, kad Savivaldybės strateginio veiklos plano projektas yra Savivaldybės biudžeto projekto planavimo pagrindas. Savivaldybės biudžeto projekte numatyti asignavimai turi atitikti Savivaldybės strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti numatytus asignavimus. Strateginiai veiklos planai tikslinami pagal Savivaldybės strateginio veiklos plano įgyvendinimo stebėsenos ir savivaldybės biudžeto vykdymo duomenis, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekta nustatytų tikslų ir įgyvendinti numatyti uždaviniai.

3 lentelė

Ekonominės klasifikacijos grupės	2022-ųjų m. projektas pagal patikslintą 2022–2024 metų strateginį veiklos planą (tūkst. Eur)	2022-ųjų m. patikslintas biudžeto išlaidų planas (tūkst. Eur)	Skirtumas (2-3), tūkst. Eur
1	2	3	4
1. Iš viso asignavimų	51 949,9	45 945,9	6 004,0
1.1. iš jų darbo užmokesčiui	19 938,7	19 762,2	176,5

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal 2022–2024 metų strateginio veiklos plano ir Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2022 m. ataskaitos duomenis

Savivaldybės parengtas 2022–2024 metų strateginis veiklos plano ir Biudžeto išlaidų plano skirtumas sudaro 6 004,0 tūkst. Eur arba pagal 2022-ųjų metų strateginis veiklos planas įgyvendintas 88,4 proc. (žr. 3 lentelę).

2.1.2. Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimas

Savivaldybės 2022 metų biudžeto patikslintas asignavimų planas sudarė 45 164,3 tūkst. Eur, faktinės išlaidos – 43 776,9 tūkst. Eur. Į faktines (įvykdymo) biudžeto išlaidas yra įskaitytas Savivaldybės 2021 metų nepanaudotų biudžeto lėšų likutis – 2169,7 tūkst. Eur. 2022 metais liko nepanaudotas 2019,1 tūkst. Eur likutis.

Biudžeto asignavimų valdytojai informaciją apie panaudotus Savivaldybės biudžeto asignavimus pateikė finansų ministro nustatyta tvarka⁴⁷.

Duomenys apie 2022 metais planuotus ir panaudotus biudžeto asignavimus pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją pateikti 4 lentelėje.

⁴⁵ LR 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2021-12-14 Nr. XIV-745 (su pakeitimais).

⁴⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. T-7 „Dėl strateginio planavimo Biržų rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašo“ 32 p.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją, tūkst. Eur

4 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Patvirtinta 2022 m.	Įvykdyta 2022 m.	Įvykdy-mo proc.	Įvykdymo struktūra (%)	Įvykdyta 2021 m.	Pokytis (4-7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	20076,9	19902,3	99,1	44,7	17531,8	2370,5
2.	Prekių ir paslaugų išlaidos	7933	7675,6	96,8	17,2	5834,8	1840,8
3.	Palūkanos	46,8	46,7	99,8	0,1	26,5	20,2
4.	Subsidijos	417,7	417,7	100,0	0,9	450,1	-32,4
5.	Dotacijos	20,4	15,6	76,5	0,0	0	15,6
6.	Socialinės išmokos (pašalpos)	5027,1	4866,8	96,8	10,9	3437,3	1429,5
7.	Kitos išlaidos	1835,4	1662,5	90,6	3,7	1491	171,5
8.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	9807	9189,7	93,7	20,6	7190,8	1998,9
9.	Finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos (grąžintos paskolos)	781,6	781,6	100,0	1,8	925,7	-144,1
Iš viso išlaidų		45945,9	44558,5	97,0	100,0	36888,0	7670,5

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės biudžeto išlaidų vykdymo 2022 m. gruodžio 31 d. ataskaitos duomenis

2022 m. savivaldybės biudžeto asignavimai didėjo. 2022 metais panaudota 7 670,5 tūkst. Eur asignavimų daugiau, nei 2021 metais. Didžiausia asignavimų dalis skirta darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui – 44,7 proc. Palyginus su 2021 metais, išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui padidėjo 2 370,5 tūkst. Eur. Ženkliai išaugo prekių ir paslaugų 1 840,8 tūkst. Eur, materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos 1 998,9 tūkst. Eur bei socialinės išmokos (pašalpos) – 1 429,5 tūkst. Eur.

2022 m. biudžete patvirtintos 6 programos, kurias iki metų pabaigos vykdė 31 asignavimų valdytojas.

Informacija apie patikslinto 2022 m. asignavimų plano vykdymą pagal programas

5 lentelė

Progr-amos Nr.	Programos pavadinimas	Patikslintas planas, tūkst. Eur	Vykdymas, tūkst. Eur	Struktūra proc.	Nukrypimas nuo plano tūkst. Eur	Plano įvykdymo procentas
1	Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo	14 484,7	14 400,5	32,3	84,2	99,4
2	Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo	9 094,2	8 523,0	19,1	571,2	93,7
3	Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo	3 588,5	3 581,9	8,0	6,6	99,8
4	Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo	6 206,8	6 150,6	13,8	56,2	99,1
5	Aplinkos apsaugos, verslo rėmimo ir žemės ūkio plėtros	2 442,9	2 195,6	4,9	247,3	89,9
6	Infrastruktūros objektų plėtros ir priežiūros	10 128,9	9 707,0	21,8	422,0	95,8
Iš viso		45 945,9	44 558,5	100,0	1 387,4	97,0

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos biudžeto duomenis

Didžioji Savivaldybės biudžeto asignavimų dalis skiriama Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programai – 32,3 proc. visų asignavimų (žr. 5 lentelę).

2.1.3. Savivaldybės biudžeto rezultatas neigiamas

Savivaldybės biudžeto asignavimai 2022 metais – 43 776,9 tūkst. Eur, pajamos – 42 997,9 tūkst. Eur, t. y. asignavimai viršijo pajamas 779,0 tūkst. Eur. Tai lėmė, kad metų pabaigos lėšų likutis 150,6 tūkst. Eur mažesnis už metų pradžios likutį. Savivaldybės biudžeto 2022 metų nepanaudotų lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2 019,1 tūkst. Eur.

Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatyme⁴⁸ nustatyta, kad kiekvienas valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, kurio planuojami asignavimai neviršija 0,3 procento praėjusių metų BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad to biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų (asignavimus ir pajamas vertinant kaupiamuoju principu), išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Konstitucinio įstatymo pakeitimai, praplečiantys lankstumo taisyklės taikymą, palieka savivaldybėms erdvės ištaisyti susidariusį fiskalinės drausmės taisyklės nesilaikymo nuokrypį⁴⁹. Remiantis atnaujinta Konstitucinio įstatymo redakcija, asignavimai ir pajamos visoms savivaldybėms vertinamos kaupiamuoju principu. Be to, atsiranda galimybė prisidėti prie pajamų visų ankstesnių metų sukauptą nepanaudotą pajamų dalį, o asignavimai gali būti didesni ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos bendro finansavimo dalimi. Savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė Savivaldybės biudžetui taikoma, fiskalinės drausmės taisyklės laikomasi.

2.1.4. Savivaldybės įsiskolinimas metų pabaigoje padidėjo

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalis numato, kad Savivaldybės 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2022 m. sausio 1 d. – 704,0 tūkst. Eur, 2023 m. sausio 1 d. – 1780,8 tūkst. Eur. Savivaldybė neįgyvendino minėto įstatymo nuostatos, nes Savivaldybės įsiskolinimas 2023 m. sausio 1 d. išaugo 1076,8 tūkst. Eur (žr. 6 lentelę).

Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai Tarybos sprendimu⁵⁰ įpareigoti užtikrinti, kad 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos) būtų ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas). Iš 31 asignavimo valdytojų tik 11 įgyvendino teisės aktų reikalavimus.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo, 2014 m. lapkričio 6 d. Nr. XII-1289 (su pakeitimu), 4 straipsnio 4 dalis.

⁴⁹ Ten pat, 4 straipsnio 5 dalis.

⁵⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 18 d. sprendimo Nr. T-29 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2022 m. biudžeto patvirtinimo“ 2.3 punktas.

2022 m. gruodžio 31 d. mokėtinų sumų pokytis, tūkst. Eur

6 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų grupės pavadinimas	Likutis 2022-01-01	Likutis 2023-01-01	Pokytis (-/+)
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	8,7	52,4	43,7
2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	273,0	341,3	68,3
3.	Subsidijos	0,0	0,0	0
4.	Socialinės išmokos (pašalpos)	290,8	753,5	462,7
5.	Kitos išlaidos	0,9	0,1	-0,8
6.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	130,6	633,5	502,9
	Iš viso	704,0	1780,8	1076,8

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal 2022 m. gruodžio 31 d. Mokėtinų sumų ataskaitos duomenis

2.1.5. Savivaldybės skolos ir skoliniai įsipareigojimai

Savivaldybės skolos ataskaitų duomenys apie Savivaldybės skolinių įsipareigojimų, garantijų bei paskolų dydį yra teisingi.

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2022 metais išaugo 645,0 tūkst. Eur. Metų pradžioje Savivaldybės skolinių įsipareigojimų likutis sudarė 4 342,7 tūkst. Eur, pabaigoje – 4 987,7 tūkst. Eur. Ilgalaikių paskolų projektams vykdyti gauta 1 410,0 tūkst. Eur, grąžinta ilgalaikių paskolų 781,7 tūkst. Eur (žr. 7 lentelę).

Savivaldybė yra suteikusi tris garantijas už 1478,4 tūkst. Eur:

- 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimu Nr. T-276 580,4 tūkst. Eur garantiją UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūrai už paskolos gavėjo UAB „Biržų vandenys“ įsipareigojimus pagal sutartį.

- 2020 m. rugpjūčio 28 d. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-199 buvo suteikta Biržų rajono savivaldybės 375,0 tūkst. Eur ir 2021 m. lapkričio 26 d. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-300 – 523,0 tūkst. Eur garantija paskolai UAB „Biržų autobuso parkas“.

- 2022 m. Kontrolės ir audito tarnyba pateikė išvadą⁵¹ dėl numatomos imti ne daugiau kaip 1 420,0 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos iš vidaus ar užsienio kreditorių ne ilgesniam kaip 7 (septynerių) metų laikotarpiui Savivaldybės administracijos investicijų projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, įgyvendinti. Savivaldybė sudarė sutartį su AB SEB bankas ir 2022 m. išėmė 1 409,6 tūkst. Eur paskolos.

⁵¹ 2022 m. gegužės 23 d. Kontrolės ir audito tarnybos išvada Nr. K9-3 „Dėl Biržų rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą investicijų projektams finansuoti“.

Savivaldybės paskolų judėjimas 2022 m., tūkst. Eur

7 lentelė

Sutarties pasirašymo data ir Nr.	Bankas / Lizingo bendrovė / Kita	Galutinis terminas	Negražintas likutis (tūkst. EUR)		Paskolos pokytis (-grąžinta/+paimta)
			2022-01-01	2022-12-31	
2001-03-20 Nr. 410	LR FM	2022-09-01	149,4	0,0	-149,4
2010-04-06 Nr. 609/SS-31	LR FM	2034-03-15	365,7	337,5	-28,1
2011-12-06 Nr. 757/SS-124	LR FM	2035-12-01	392,4	364,3	-28,1
2014-03-31 1S-30/SS-25	LR FM	2035-12-01	210,8	195,7	-15,1
2015-11-25 Nr. KS-2015-101781-25/SRV-246	AB Šiaulių bankas	2025-11-24	1 470,5	1102,9	-367,6
2015-11-25 Nr. KS-2015-101781-25/SRV-246	AB Šiaulių bankas	2025-11-24	645,4	484,1	-161,4
2021-12-16 Nr. 2021018523/SRV-494	AB SEB bankas	2028-12-16	799,6	768,0	0,4 -32,0
2022-08-19 Nr. 2022012460/SRV-320	AB SEB bankas	2029-08-16	0,0	1 409,6	1409,6
Iš viso			4 033,8	4 662,1	628,3

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos biudžeto duomenis.

2022 metais savivaldybė pasiėmė 1410,0 tūkst. Eur ir grąžino 781,7 tūkst. Eur paskolų (žr. 7 lentelę).

3. SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS ATITIKTIES VERTINIMAS

Vidaus kontrolė, įskaitant finansų kontrolę, turi užtikrinti, kad įstaigų veikla būtų vykdoma įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka, Savivaldybės turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ir kitų neteisėtų veikų, būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principų, o informacija apie įstaigos finansinę ir kitą veiklą būtų gaunama laiku ir teisinga, bei būtų naudojama tikslios ir patikimos finansinės atskaitomybės sudarymui.

Vertindami Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais atitiktį ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, nustatėme atvejus, kai nesutvarkyti turto valdymo dokumentai, informacija apie turto valdymą neužregistruota privalomuose registruose, netinkamai atliekama inventorizacija, vykdamat viešuosius pirkimus ir nustatant bei apskaičiuojant darbo užmokestį padarytos klaidos bei kt.

3.1. Neatitiktys skiriant ir apskaitant darbo užmokestį ir kitas išmokas

Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sąlygos ir dydžiai, priemonių, premijų ir materialinių pašalpų mokėjimo sąlygos, darbuotojų pareigybių lygiai ir grupės nustatytos įstaigų Darbo apmokėjimo sistemoje, Darbo tvarkos taisyklėse ir Darbuotojų darbo apmokėjimo nuostatuose.

Audito metu vertinę vidaus kontrolės aplinką, nustatėme, kad kai kuriose įstaigose ne visais atvejais tinkamai įforminami dokumentai, susiję su darbo santykiais.

Savivaldybės įstaigose dokumentai darbo santykių srityje įforminami netiksliai

Valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 str. 2 d. nurodyta, kad priemokos gali būti skiriamos ne ilgiau kaip iki kalendorinių metų pabaigos. Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriui Mero potvarkiu⁵² nuo 2021 m. sausio 11 d. iki 2022 m. rugsėjo 18 d. nustatyta 10 procentų jos pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemoką už iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 09.2.1-ESFA-K-728-03-0079 „Atvirkščiosios pamokos metodo ir sistemingos individualizuotos mokinių pažangos stebėjimo sistemos taikymas mokinių individualiai pažangai“ veiklų įgyvendinimą Biržų „Aušros“ pagrindinėje mokykloje projekto įgyvendinimo laikotarpiu.

Darbo kodeksas⁵³ numato susitarimą dėl papildomo darbo <...> Darbo sutarties šalys susitarimu dėl papildomo darbo, kuris tampa darbo sutarties dalimi, gali susitarti dėl darbo sutartyje anksčiau nesulygtos papildomos darbo funkcijos atlikimo. Tokia veikla gali būti atliekama laisvu nuo pagrindinės darbo funkcijos atlikimo laiku (susitarimas dėl darbo funkcijų jungimo) arba atliekama tuo pačiu metu kaip ir pagrindinė darbo funkcija (susitarimas dėl darbo funkcijų gretinimo), arba susitariama dėl projektinio darbo (susitarimas dėl projektinio darbo). Biržų rajono savivaldybės mero potvarkiu⁵⁴ nustatytas Biržų rajono socialinių paslaugų centro direktoriui 25 procentų jos mėnesinės algos pastoviosios dalies dydžio priemoką už papildomą darbą - iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.4.1-ESFA-V-418-02-0001 „Integralios slaugos ir socialinės globos paslaugų plėtra Biržų rajone“ vadovo pareigų atlikimą, priemoką mokant iš projekto administravimui skirtų lėšų iki projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Audito metu pastebėta, kad vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis neatliktas Biržų rajono socialinių paslaugų centro direktoriaus darbo sutarties pakeitimas.

Darbo laiko ir darbo užmokesčio apskaitoje nustatytos neatitiktys

VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centre audito metu nustatyta, kad buhalterės darbo laikas nėra įformintas vidiniais dokumentais, kaip nuotolinis darbas ir neatliekamas nuotolinio darbo žymėjimas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Biržų „Aušros“ pagrindinėje mokykloje nustatytos įvairios neatitiktys forminant ir skaičiuojant darbo užmokestį. Darbuotojams, kuriems skiriamos priemokos, neteisingai padidinamas pastovios dalies koeficiento dydis, todėl neteisingai skaičiuojama nustatyta pareiginės algos kintamoji dalis, taip pat neteisingai apskaičiuojami atostoginiai ir darbdavio ligos išmoka už sirgtas pirmas dvi dienas, bei su darbo užmokesčiu susiję mokesčiai, pasitaiko atvejų, kai darbuotojams neteisingai paskaičiuojamas darbo užmokestis už kasmetines atostogas. Pastebėta, kad kai kuriems darbuotojams neteisingai pildomas darbuotojų darbo laikas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro pateiktos rekomendacijos dėl blogai formuluojamo įsakymo dėl kintamosios dalies skyrimo, dėl ligos pašalpos už pirmąsias dvi kalendorines dienas, sutampančias su Visuomenės sveikatos biuro darbo grafiku skaičiavimo, neapmokestinamojo pajamų dydžio taikymo, nuotolinio darbo formavimo, dėl atostogų dienų kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas skaičiavimo.

⁵² Biržų rajono savivaldybės mero 2021 m. sausio 11 d. potvarkis Nr. MP-9.

⁵³ LR Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo 2016 m. rugsėjo 14 d. Nr. XII-2603 įstatymo 35 str. (aktuali redakcija).

⁵⁴ Biržų rajono savivaldybės mero 2021 m. balandžio 22 d. potvarkis Nr. MP-55.

3.2. Nustatyta atvejų, kai įstaigose nesutvarkyti turto valdymo dokumentai

Valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose⁵⁵, o Nekilnojamojo turto registre turi būti registruojami nekilnojamieji daiktai (žemės sklypai, statiniai, butai daugiabučiuose namuose, patalpos), jeigu jie Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nustatyta tvarka yra suformuoti kaip atskiri nekilnojamojo turto objektai ir jiems suteiktas unikalus numeris ir daiktinės teisės į nekilnojamąjį daiktą⁵⁶.

Nesutampa apskaitos duomenys su Nekilnojamojo turto registro duomenimis

Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykloje nustatyta atvejų, kada ilgalaikio turto ataskaitos duomenys nesutampa su Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašų duomenimis pastebėta, t. y. mokykloje naudojamas turtas, kuris apskaitomas turto apskaitoje nėra užregistruotas nekilnojamojo turto registrų centre.

Iš Nekilnojamojo turto registro neišregistruojamos/neįregistruojamos sutartys

Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla neįregistravo vienos – 2020 m. rugsėjo 14 d. Turto nuomos sutarties Nr. STU; ir neišregistravo dviejų Savivaldybės patikėjimo teise valdomo turto nuomos sutarčių, kurios yra nutrauktos: 2019 m. rugsėjo 14 d. Turto nuomos sutartis Nr. STU-7; 2018 m. liepos 19 d. Savivaldybės turto nuomos sutartis Nr. STU-9, neišregistravo dviejų Savivaldybės turto panaudos sutarčių, kurios yra nutrauktos ir nebegaliojančios: 2006 m. gegužės 31 d. Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. SA-2; 2007 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. S-8.

Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras užregistravęs tris panaudos sutartis dėl patalpų naudojimo, kurios yra pasibaigusios ir neišregistruotos:

1. Pagal 2010-04-16 panaudos sutartį Nr. SA-5, pastatas-mokykla unikalus Nr. 3692-9002-4014, plotas 28,33 kv. m., terminas pasibaigęs 2020-04-16;
2. Pagal 2010-04-16 panaudos sutartį Nr. SA-2, pastatas-mokykla unikalus Nr. 3696-2002-3010, plotas 15,85 kv. m., terminas pasibaigęs 2020-04-16;
3. Pagal 2010-04-16 panaudos sutartį Nr. SA-3, pastatas-bendrabutis unikalus Nr. 4400-0673-4978, plotas 29,45 kv. m., terminas pasibaigęs 2020-04-16.

Perduotas turtas neiškeliamas iš apskaitos

Savivaldybės tarybos sprendimu⁵⁷ 2023 m. vasario mėn. perduotas Biržų rajono savivaldybės administracijai patikėjimo teise valdyti naudoti ir disponuoti Savivaldybės turtas, kuris Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykloje patikėjimo teise buvo valdomas ir pripažintas nebereikalingu naudoti: 59/100 pastato – gyvenamojo namo Biržų r. sav., Papilio mstl., Vilties g. 9, pastato unikalus Nr. 3690-0008-5018, inventorinis Nr. 1201002, įsigijimo vertė – 31,1 tūkst. Eur. Pastebėta, kad mokyklos turto apskaitoje minėtas turtas vis dar apskaitomas, audito metu (2023 m. gegužės mėn.) neatitikimas ištaisytas.

Nesutvarkyti valstybinės žemės sklypų (jų dalių), reikalingų valdomų pastatų eksploatavimui, valdymo dokumentai

Vis dar nustatome atvejų, kada nėra sutvarkyti naudojamų valstybinės žemės sklypų ar jų dalių dokumentai, kuriuose yra Savivaldybės (socialiniai) būstai, pavyzdžiui:

Biržai, Kęstučio 41, Pastatas - Gyvenamas namas, unikalus daikto numeris: 3692-5000-5011;

⁵⁵ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 str. 4 d.

⁵⁶ Nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 str. ir 11 str.

⁵⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 24 d. sprendimas Nr. T-48 „Dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto perdavimo Biržų rajono savivaldybės administracijai patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti“.

Biržai, Kęstučio 44, Pastatas - Gyvenamas namas, unikalus daikto numeris: 3694-0001-0017;

Biržai, Medelyno g. 24; Pastatas - Gyvenamasis namas, unikalus daikto numeris: 3697-5032-1016.

Arba suformuoti sklypai, tačiau nesudarytos panaudos sutartis, pavyzdžiui:

Žemės sklypas su statiniais, Biržai, J. Basanavičiaus g. 14, unikalus daikto numeris: 4400-2015-4314;

Žemės sklypas su statiniais, Biržai, Manto Kvedaravičiaus g. 9; unikalus daikto numeris: 4400-4756-5742.

Pastebėjome, kad penkiais atvejais yra sudarytos valstybinės žemės nuomos sutartys, kuriose nustatytas žemės nuomos mokesčio dydis. Savivaldybė žemės nuomos mokesčio nemoka, kadangi biudžetinės įstaigos nuo valstybinės žemės nuomos mokesčio kasmet yra atleidžiamos⁵⁸:

1. 2013-05-07 Nr. 21SŽN-(14.21.62.)-30 Malūno g. 16, Biržai;

2. 2011-09-14 Nr. 21SŽN-724 Vėjo g. 26B, Biržai;

3. 2008-10-24 Nr. 266/SRV-76 Tarybų g. 3, Biržai;

4. 2007-10-12 Nr. 251/SRV-21 Vabalninko g. 3, Biržai;

5. 2014-03-12 Nr. 21 SŽN-(14.21.62.)-22/SRV-24, Rotušės g. 21, Biržai.

Užbaigti objektai, tačiau neperduoti turto valdytojui

Savivaldybės administracija su Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Kelių direkcija) 2019 m. balandžio 8 d. sudarė bendradarbiavimo sutartį Nr. S-220 dėl projekto įgyvendinimo, pagal kurį savivaldybė atliko darbus: „Kelio Biržai–Pasvaliečiai–Saločiai nuo 0,535 km iki 0,570 km remontas“, vertė 14,4 tūkst. Eur.

1. „Kelio Biržai–Germaniškis nuo 0,971 km iki 1,005 km remontas“, vertė 4,3 tūkst. Eur.

2. „Kelio Biržai–Germaniškis ruožo nuo 1,367 km iki 1,395 km remontas“, vertė 6,2 tūkst. Eur.

Pagal minėtos bendradarbiavimo sutarties 20 p. nustatyta, kad užbaigus projektą, Kelių direkcija patikėjimo teise valdo projekto metu pagerintą ir (ar) naujai sukurtą turtą <...>. Audito metu pastebėta, kad minėtas turtas yra Savivaldybės administracijos apskaitoje (balansinė sąskaita 1210121) ir neperduotas Kelių direkcijai.

Biržų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės perdavimo patikėjimo teise, perdavimo neatlygintinai ja naudotis (panaudai), nuomos ir perleidimo tvarkos aprašas⁵⁹, patvirtintas 2009 metais, yra tikslintinas dėl Lietuvos Respublikos žemės įstatymo pakeitimų.

3.3. Nustatytos klaidos vykdant viešuosius pirkimus

Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure ir Biržų „Aušros“ pagrindinėje mokykloje ne visais atvejais pildomi viešųjų pirkimų dokumentai, nesilaikoma nustatytų terminų, viešinami ne visi privalomi dokumentai. Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure neteisingai pildoma metinė Atn-3 ataskaita.

⁵⁸ Pagal Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 29 d. sprendimą Nr. T-119 „Dėl 2022 m. valstybinės žemės nuomos mokesčio lengvatų“.

⁵⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 30 d. sprendimas Nr. T-307 „Dėl Biržų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės perdavimo patikėjimo teise, perdavimo neatlygintinai ja naudotis (panaudai), nuomos ir perleidimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3.4. Vis dar neperduoti vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklai

Vis dar neperduotas turtas UAB „Biržų vandenys“ valdyti teisės aktų nustatyta tvarka. Savivaldybės administracija nėra perdavusi vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklų, kuriuos naudoja UAB „Biržų vandenys“. 2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis, šio turto likutinė vertė 447,92 tūkst. Eur, iš jų vandentiekio tinklai – 173,53 tūkst. Eur, nuotekų – 214,16 tūkst. Eur ir lietaus nuotekų tinklai – 60,23 tūkst. Eur.

3.5. Vis dar didelė dalis vietinės reikšmės keliams (gatvėms) nėra atlikti kadastriniai matavimai ir teisiškai įregistruoti

Ankstesnių metų Biržų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių ataskaitose Kontrolės ir audito tarnyba pateikė pastebėjimą, kad ne visiems vietinės reikšmės keliams (gatvėms) atlikti kadastriniai matavimai ir ne visi keliai (gatvės) teisiškai įregistruoti.

3.6. Kiti pastebėjimai

Nustatyta, kad Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla disponuoja banko sąskaita, esančia „Luminor“ banke, į kurią vyr. finansininkas perveda iš SEB banke esančios įstaigos banko sąskaitos darbo užmokesčio sumas. „Luminor“ banke, esančiai banko sąskaitai nepriskirta balansinė sąskaita, o jos apskaita nevedama finansinėje apskaitoje, bei įvykusios ūkinės operacijos neregistruojamos.

Biržų „Saulės“ gimnazijoje darbo užmokesčiui apskaičiuoti vis dar nenaudojamas bendras Savivaldybėje įdiegtas finansinės apskaitos programos modulis „Bonus“. Buhalterinės apskaitos programos „Labbis“ ir darbo užmokesčio modulio „Bonus“ eksploatavimą ir priežiūrą centralizuotai iki šiol apmoka Biržų rajono savivaldybės administracija. Gimnazija nepereina ir neišnaudoja galimybės tvarkyti darbo užmokesčio apskaitą darbo užmokesčio modulio „Bonus“ programoje, bei kiekvienais metais patiriamos papildomos išlaidos (per 2022 m. 157,30 Eur) už buhalterinės apskaitos programos „Progra“ atnaujinimus ir administravimą.

VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinika darbuotojams 2022 metais darbo užmokestį skaičiavo vadovaujantis įstaigos direktoriaus įsakymu patvirtintais darbo apmokėjimo nuostatais, parengtais vadovaujantis 2018 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos šakos kolektyvinės sutartimi Nr. 2/S-133, kurie nuo 2022 sausio 1 d. neteko galios. Nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos šakos kolektyvinė 2021 m. lapkričio 15 d. sutartis Nr. S-234. Audito metu įstaiga nepateikė patikslintų ir patvirtintų poliklinikos darbuotojų darbo apmokėjimo nuostatų, šiuo metu esantys poliklinikos darbuotojų darbo apmokėjimo nuostatai keistini, nes neatitinka teisės aktų reglamentavimo.

4. VEIKLOS PAŽANGA

Apie audito metu nustatytas kitas klaidas, neatitiktis, teisės aktų pažeidimus Savivaldybės administracijos direktorius, konsoliduojamųjų subjektų vadovai buvo informuoti Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos raštais, žodžiu, elektroniniu paštu, mes pateikėme rekomendacijas nustatytiems trūkumams šalinti ir apskaitos kontrolei gerinti (žr. ataskaitos 2 priedas). Ypač didelis pokytis padarytas apskaitant nebaigtą statybą (turtas iš nebaigtos statybos perkeliamas į atitinkamus nekilnojamojo turto straipsnius, pradėtas skaičiuoti nusidėvėjimas) ir kelius (gatves) apskaitos bei vykdant jų teisinį registravimą.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Savivaldybės administracijos direktoriui

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1.	Įvertinti balansinės sąskaitos „Nebaigtos statybos įsigijimo savikaina“ esančius objektus (projektus), vadovaujantis 22-ojo VSAFAS nuostatomis, spręsti klausimą dėl sustabdytų ar nebevykdomų objektų nuvertėjimo skaičiavimo ar nurašymo (ataskaitos 1.1.5 p.)	Inventorizacijos komisijai, inventorizacijos metu, nustatyti ar yra požymių, jog objektai esantys „Nebaigtos statybos įsigijimo savikainoje“ gali būti nuvertėję. Jei turtas atitiks bent vieną 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ nurodytų turto nuvertėjimo požymių, komisija įvertins ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamąją vertę arba spręs dėl jo pripažinimo negalimu naudoti veikloje	2024-06-30	Buhalterinės apskaitos skyriaus išlaidų apskaitos buhalterė
2.	Teisingai ir laiku atlikti darbo sutarties pakeitimus dėl papildomo darbo, mero potvarkius rengti atitinkančius teisės aktų reikalavimus (ataskaitos 3.1 p.).	Teisingai ir laiku atlikti darbo sutarties pakeitimus dėl papildomo darbo, mero potvarkius rengti atitinkančius teisės aktų reikalavimus	Nuolat	Personalo skyriaus vyr. specialistė
3.	Spręsti klausimą dėl sudarytų valstybinės žemės nuomos sutarčių (ataskaitos 3.2 p.)	Inicijuoti Ataskaitos 3.2 p. nurodytų valstybinės žemės nuomos sutarčių nutraukimą ir jų sudarymą su Savivaldybės būsto nuomininkais	2023-12-31	Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus vyr. specialistės
4.	Pagal bendradarbiavimo sutartį Lietuvos automobilių kelių direkcijai perduoti projekto metu pagerintą ir (ar) naujai sukurta turtą Lietuvos automobilių kelių direkcijai (ataskaitos 3.2 p.)	Perduoti Ataskaitos 3.2 p. nurodytą projekto metu pagerintą ir (ar) naujai sukurta turtą Lietuvos automobilių kelių direkcijai	2024-12-31	Statybos ir infrastruktūros skyrius vedėjas, Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus vyr. specialistė
5.	Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymu, patikslinti Biržų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės perdavimo patikėjimo teise, perdavimo neatlygintinai ja naudotis (panaudai), nuomos ir perleidimo tvarkos aprašą (ataskaitos 3.2 p.)	Patikslinti Biržų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės perdavimo patikėjimo teise, perdavimo neatlygintinai ja naudotis (panaudai), nuomos ir perleidimo tvarkos aprašą	2024-03-31	Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus vedėja, Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėja

Plano sudarymo paaiškinimas:

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;
3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

Audito ataskaitos „Biržų rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo vertinimas“ priedas Nr. 1

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas:

- įvertinti Biržų rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti Biržų rajono savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo atitiktį teisės aktų reikalavimams pasirinktose srityse.

Auditas atliktas:

- pagal Tarptautinius audito standartus⁶⁰ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁶¹.
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos naudojami teisėtai, taip pat siekiant įvertinti Savivaldybės biudžeto vykdymą. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų ir sudarytų sandorių.

Reikšmingu dalyku Savivaldybės KFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma viršijanti 1 573,5 tūkst. Eur, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje – 712,9 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą 1,6 proc. reikšmingumą). Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos (konsoliduotos) finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: konsoliduotoji finansinės būklės, konsoliduotoji veiklos rezultatų, konsoliduotoji pinigų srautų ir konsoliduotoji grynojo turto pokyčio ataskaitos bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2022-12-31 duomenis. Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita (forma Nr. 1-sav.), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2-sav.), Skolinių įsipareigojimų ataskaita (10 priedas), Mokėtinų sumų ataskaita (9 priedas) bei aiškinamasis raštas dėl 2022 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo.
2022 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2022 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 91 380,21 tūkst. Eur, pabaigoje – 98 346,45 tūkst. Eur.
2022 m. pajamos, sąnaudos ir patirtos išlaidos	Savivaldybė gavo 56 353,27 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 55 664,65 tūkst. Eur sąnaudų. Savivaldybės pagrindinės veiklos rezultatas teigiamas – pajamos didesnės už išlaidas 688,63 tūkst. Eur.

⁶⁰ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

⁶¹ <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/>.

<p>Vykdomos programos ir asignavimų valdytojams patvirtinti asignavimai</p>	<p>Savivaldybės 2022 metų biudžete patvirtinta 6 programos, Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti 31 asignavimų valdytojams, asignavimų planas (įskaitant patikslinimus) yra 45 164,3 tūkst. Eur.</p>
<p>Veikusių pavaldžių, kontroliuojamos įstaigos</p>	<p>Į 2022 metų Savivaldybės KFAR įtrauktos 27 Savivaldybės kontroliuojamų VSS finansinės ataskaitos, iš jų 23 biudžetinės įstaigos, 4 viešosios įstaigos ir Savivaldybės išdas.</p> <p>Rinkinyje atvaizduotas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis šių bendrovių nuosavas kapitalas: 1 savivaldybės įmonė, kurioje viešojo sektoriaus subjektas įgyvendina įmonės savininko teises ir pareigas; 5 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės; 1 asocijuotasis subjektas; 1 kitas subjektas.</p>
<p>Audito apimties apribojimai</p>	<p>Audito apimties apribojimų nebuvo</p>
<p>Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros</p>	
<p>2022 m. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys</p>	
<p>Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos kiekybiškai reikšmingos sritys ir kuriose egzistuoja iškraipymo rizika: turto, pajamų, išipareigojimų ir sąnaudų.</p>	
<p>Turto sritis</p>	<p>Subjektuose įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, amortizacijos ir nusidėvėjimo skaičiavimo operacijų registravimą apskaitos registruose (teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis). Įvertinome turto balansinės vertės ir finansavimo sumų likučių atitiktį.</p>
<p>Išipareigojimų sritis</p>	<p>Atrankos būdu įvertinome išipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).</p>
<p>Pajamų sritis</p>	<p>Vertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, tinkama verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).</p>
<p>Sąnaudų sritis</p>	<p>Atrankos būdu vertinome:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sąnaudų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); - atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
<p>Bendras ataskaitų rinkinio ir konsolidavimo proceso vertinimas</p>	<p>Patikrinome apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių vertinimų pagrįstumą. Patikrinome konsolidavimo metu atliktų koregavimų tinkamumą, išsamumą ir tikslumą. Patikrinome bendrą ataskaitų rinkinių pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateiktos ūkinės operacijos taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.</p>
<p>2022 m. biudžeto asignavimų panaudojimo vertinimas</p>	
<p>Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos kiekybiškai reikšmingos sritys, kuriose egzistuoja neatitikties rizika</p>	<p>Vertinant finansinių ataskaitų atitiktis teisės aktų reikalavimams ir jų duomenų patikimumą, audito procedūros buvo atliktos svarbiausiuose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.</p>

Asignavimų panaudojimas	Atrinktose įstaigose atlikome audito procedūras ir vertinome ar pagrįstai ir teisėtai panaudotos lėšos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, prekių ir paslaugų naudojimui, ar laikomasi sutarčių sąlygų. Ar turtas įsigytas teisės aktų nustatyta tvarka, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo patvirtinto asignavimų plano.
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	Pateikta 4 priede.

Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatytos rizikos ir atliktos kitos audito procedūros. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinę ir kitas audito procedūras.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio audito nuomonei pareikšti.

Audito ataskaitos „Biržų rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo vertinimas“ priedas Nr. 2

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS RAŠTAI
(ATASKAITOS), PATEIKTI KONSOLIDUOJAMIEMS SUBJEKTAMS**

Eil. Nr.	Adresatas	Rašto data	Rašto Nr.	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos rašto (ataskaitos) antraštė	Teiktų rekomendacijų skaičius
1.	VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinikos direktoriui	2022-11-23	K4-113	Dėl nustatytų neatitikimų	1
2.	Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui	2023-03-23	K4-32	Dėl pastebėjimų audito metu	8
3.	Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriui	2023-04-20	K4-43	Dėl nustatytų neatitikčių	2
4.	Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriui	2023-05-26	K4-55	Dėl finansinio audito ataskaitos ir išvados	10
5.	Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriui	2023-06-08	K4-58	Dėl finansinio audito ataskaitos ir išvados	14
6.	Biržų rajono Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos direktoriui	2023-06-16	K4-61	Dėl nustatytų neatitikčių	2
7.	Biržų švietimo pagalbos tarnybos direktoriui	2023-06-16	K4-62	Dėl nustatytų neatitikčių	2
8.	Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriui	2023-06-16	K4-63	Dėl nustatytų neatitikčių	2
9.	Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos viršininkui	2023-06-16	K4-64	Dėl nustatytų neatitikčių	2
10.	Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos direktorei	2023-06-16	K4-65	Dėl nustatytų neatitikčių	2
11.	Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriui	2023-06-16	K4-66	Dėl nustatytų neatitikčių	2
12.	Biržų mokyklos-darželio „Vyturėlis“ direktoriui	2023-06-16	K4-67	Dėl nustatytų neatitikčių	2
13.	Biržų rajono Legailių globos namų direktoriui	2023-06-16	K4-68	Dėl nustatytų neatitikčių	2
14.	Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos direktoriui	2023-06-16	K4-69	Dėl nustatytų neatitikčių	2
15.	Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos direktoriui	2022-06-16	K4-70	Dėl nustatytų neatitikčių	2

16.	Biržų r. kūno kultūros ir sporto centro direktoriui	2022-06-16	K4-71	Dėl nustatytų neatitikčių	2
17.	Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriui	2022-06-16	K4-72	Dėl nustatytų neatitikčių	2
18.	Biržų rajono Kirdonių universalaus daugiafunkcio centro direktoriui	2022-06-16	K4-73	Dėl nustatytų neatitikčių	3
19.	Biržų kultūros centro direktoriui	2022-06-16	K4-74	Dėl nustatytų neatitikčių	2
20.	Biržų lopšelio-darželio „Drugelis“ direktoriui	2022-06-16	K4-75	Dėl nustatytų neatitikčių	2
21.	Biržų lopšelio-darželio „Genys“ direktoriui	2022-06-16	K4-76	Dėl nustatytų neatitikčių	2
22.	Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui	2022-06-19	K4-77	Dėl nustatytų neatitikčių	2
23.	Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui Biržų rajono savivaldybės merui	2022-06-29	K4-79	Dėl nustatytų dalykų	2
24.	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro direktoriui	2023-07-03	K4-81	Dėl nustatytų neatitikimų	1
25.	Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriui	2023-07-04	K4-82	Dėl nustatytų pastebėjimų audito metu	1
26.	VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinikos direktoriui	2023-07-05	K4-84	Dėl nustatytų neatitikčių	1

Audito ataskaitos „Biržų rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo vertinimas“ priedas Nr. 3

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2022 M. KONSOLIDUOJAMŲ VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Subjekto pavadinimas	Konsoliduojama Savivaldybės KFAR	Konsoliduojama Savivaldybės KBVAR
1.	Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba	√	√
2.	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	√	√
3.	Biržų rajono savivaldybės administracija	√	√
4.	Biržų lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	√	√
5.	Biržų lopšelis-darželis „Genys“	√	√
6.	Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	√	√
7.	Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla	√	√
8.	Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla	√	√
9.	Biržų „Saulės“ gimnazija	√	√
10.	Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokykla	√	√
11.	Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka	√	√
12.	Biržų krašto muziejus „Sėla“	√	√
13.	Biržų rajono Legailių globos namai	√	√
14.	Biržų turizmo informacijos centras	√	√
15.	Biržų mokykla-darželis „Vyturėlis“	√	√
16.	Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“	√	√
17.	Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazija	√	√
18.	Biržų kultūros centras	√	√
19.	Biržų švietimo pagalbos tarnyba	√	√
20.	Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	√	√
21.	Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras	√	√
22.	Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras	√	√
23.	Biržų rajono savivaldybės išdas	√	√
24.	Viešoji įstaiga „Vaiko užuovėja“	√	
25.	Viešoji įstaiga Biržų ligoninė	√	
26.	Viešoji įstaiga Biržų rajono savivaldybės poliklinika	√	
27.	Viešoji įstaiga Biržų rajono socialinių paslaugų centras	√	
28.	Vabalninko seniūnija		√
29.	Širvėnos seniūnija		√
30.	Papilio seniūnija		√
31.	Parovėjos seniūnija		√
32.	Pačeriaukštės seniūnija		√
33.	Nemunėlio Radviliškio seniūnija		√
34.	Pabiržės seniūnija		√
35.	Biržų miesto seniūnija		√

Audito ataskaitos „Biržų rajono savivaldybės
2022 metų konsoliduotųjų finansinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto
vykdymo ir turto naudojimo vertinimas“
priedas Nr. 4

TEISĖS AKTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS ATLIKTOS AUDITO PROCEDŪROS

Biudžetas, apskaita, darbo užmokestis

1. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, patvirtintas 2016 m. rugsėjo 14 d. įstatymu Nr. XII-2603 (su vėlesniais pakeitimais).
2. Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas, 2016 m. rugsėjo 14 d. Nr. XII-2603 (su vėlesniais pakeitimais).
3. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).
4. Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2021 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-745 (su vėlesniais pakeitimais).
5. Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas, 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).
6. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 6 d. Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais).
7. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 2017 m. sausio 17 d. Nr. XIII-198 (su vėlesniais pakeitimais).
8. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas, 2000 m. gruodžio 21 d. Nr. IX-110 (su vėlesniais pakeitimais).
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. spalio 13 d. nutarimas Nr. 834 „Dėl 2022 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio“.
13. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. balandžio 12 d. įsakymas Nr. A1-177 „Dėl Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, išskyrus mokytojus, pareigybių aprašymo metodikos patvirtinimo“.
14. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2021 m. gruodžio 16 d. įsakymas Nr. A1-916 „Dėl metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir vidutinio mėnesio darbo valandų skaičių 2022 metais patvirtinimo“.
15. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. kovo 6 d. įsakymas Nr. 4-171 „Dėl Lietuvos profesijų klasifikatoriaus LPK 2012 patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
16. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).
17. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. 1K-361 „Dėl savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teikimo finansų ministerijai taisyklių ir ataskaitų formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

18. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-417 „Dėl Valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo Finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Vietinės rinkliavos

19. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas, 2000 m. birželio 13 d. Nr. VIII-1725 (su vėlesniais pakeitimais).

20. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 1999 m. birželio 17 d. Nr. VIII-1234 (su vėlesniais pakeitimais).

21. Lietuvos Respublikos reklamos įstatymas, 2000 m. liepos 18 d. Nr. VIII-1871 (su vėlesniais pakeitimais).

22. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. liepos 30 d. įsakymas Nr. 4-670 „Dėl išorinės reklamos įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Kelių priežiūra ir plėtra

23. Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, 1995 m. gegužės 11 d. Nr. I-891 (su vėlesniais pakeitimais).

24. Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, 2000 m. spalio 12 d. Nr. VIII-2032 (su vėlesniais pakeitimais).

25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimas Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Turto valdymas, naudojimas, disponavimas juo

26. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas, 2000 m. liepos 18 d. Nr. VIII-1864 (su vėlesniais pakeitimais).

27. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 1994 m. balandžio 26 d. Nr. I-446 (su vėlesniais pakeitimais).

28. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 (su vėlesniais pakeitimais).

29. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

30. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995 m. gruodžio 5 d. Nr. I-1113 (su vėlesniais pakeitimais).

31. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas, 1996 m. rugsėjo 24 d. Nr. I-1539 (su vėlesniais pakeitimais).

32. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, 2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1241 (su vėlesniais pakeitimais).

33. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. lapkričio 13 d. nutarimas Nr. 1428 „Dėl valstybinės žemės perdavimo neatlygintinai naudotis taisyklių patvirtinimo“.

34. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 15 d. nutarimas Nr. 630 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

Kiti teisės aktai

35. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996 m. rugpjūčio 13 d. Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais).

36. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 1991 m. birželio 25 d. Nr. I-1489 (su vėlesniais pakeitimais).

37. Savivaldybės tarybos sprendimai, Mero potvarkiai, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai, susiję su audituotomis sritimis.

38. Audituotų įstaigų vidaus dokumentai.